

Článek 12 španělské ústavy stanoví, že Španělé nabývají zletilosti v osmnácti letech. Ve Španělsku jsou za nezletilé/děti považovány všechny osoby mladší osmnácti let.

1. Právní způsobilost nezletilé osoby

Minimální věk, kdy mohou žalobci ve Španělsku podat žalobu k soudu, činí osmnáct let.

Podat samostatně žalobu mohou pouze zplnoletněné děti. Zplnoletnění je obecně dosaženo ve věku osmnácti let, nebo ve věku šestnácti let, a to na základě soudního povolení, souhlasu rodičů nebo uzavření manželství. V některých regionech lze dosáhnout zplnoletnění ve věku čtrnácti let.

Podle zákona upravujícího trestní odpovědnost nezletilých činů ve Španělsku minimální věk trestní odpovědnosti čtrnáct let. Opatření uplatňovaná u dětí mladších než je minimální věk trestní odpovědnosti (ve Španělsku u dětí mladších čtrnácti let) jsou dobrovolná nebo spadají do oblasti umístění do péče.

2. Přístup k přizpůsobeným řízením

Soudy pro mladistvé: specializované soudy nazývané „*juzgados de menores*“ projednávají věci týkající se trestných činů a přestupků spáchaných osobami ve věku od čtrnácti do osmnácti let v souladu s organickým zákonem č. 5/2000 ze dne 12. ledna, kterým se upravuje trestní odpovědnost nezletilých osob.

Trestní řízení proti dětským delikventům jsou vedena specializovanými soudci / státními zástupci.

Státní zastupitelství je odpovědné za prosazování zákonem uznaných práv nezletilých osob. Opatření, která mohou být přijata proti mladistvým pachatelům ve věku od čtrnácti do osmnácti let, jsou stanovena ve zvláštním zákoně (organický zákon č. 5/2000 ze dne 12. ledna, kterým se upravuje trestní odpovědnost nezletilých osob).

Je-li pachatel mladší čtrnácti let, nepoužije se zmíněný organický zákon, kterým se upravuje trestní odpovědnost nezletilých osob, nýbrž zvláštní články občanského zákoníku a zbývající část stávajících předpisů.

Řízení, jichž se jako oběti nebo svědci účastní děti, probíhají u běžných soudů, přičemž zákon stanoví zvláštní záruky podle věku dítěte, například výpovědi nejzranitelnějších dětí se uskutečňují u specializovaného psychologa a zaznamenávají se, aby je nebylo třeba opakovat u soudu, a každopádně je zamezeno vizuální konfrontaci mezi dítětem a domnělým pachatelem.

Civilní soudnictví: běžné občanskoprávní soudy (*Juzgados de Primera Instancia*) řeší nároky dětí podle občanského práva procesního; mimoto existují specializované občanskoprávní soudy, které se zabývají výhradně rodinnými záležitostmi, nazývané rodinnými soudy (*Juzgados de Familia*).

Státní zastupitelství má právo účastnit se občanskoprávních řízení týkajících se dětí nebo osob se zdravotním postižením, pokud pro ně není ustanoven opatrovník.

Ačkoli nezletilé osoby samy nejsou obecně způsobilé k zahájení občanskoprávního řízení, zákon stanoví, že pokud opatření může ovlivnit jejich zájmy a pokud jsou dostatečně vyspělé, měly by být vyslechnuty, každopádně musí být vyslechnuty v případě, jsou-li starší dvanácti let.

Pokud jde o rozlišení nebo rozvod, soud během řízení vždy zváží nejlepší zájem dítěte.

Existují tato správní řízení týkající se dětí: ochrana dětí, osvojení, azyl, migrace, zdraví, vzdělávání, správní sankce.

3. Právní a politická opatření s cílem zabránit zbytečným prodlevám při vyřizování případů týkajících se dětí

Obecně ve všech jurisdikcích platí, že aby se zabránilo prodlevám v řízeních týkajících se nezletilých osob, organický zákon č. 1/1996 ze dne 15. ledna o právní ochraně nezletilých stanoví, že v soudních nebo správních řízeních má účast nebo výslech nezletilých osob přednost a musí být provedeny způsobem, který odpovídá jejich situaci a vývojovému stupni, v případě potřeby s pomocí kvalifikovaných odborníků, při ochraně jejich soukromí a s použitím jazyka, který je pro ně srozumitelný, v přístupné podobě a podle jejich situace jim je sdělen obsah otázek i důsledky jejich stanovisek, a to při plném respektování všech procesních záruk.

Trestní věci; platná právní a politická opatření se liší v závislosti na okolnostech: dítě jako oběť a dítě jako pachatel.

Civilní soudnictví: navrhovatelé mohou soud požádat o uložení předběžného opatření. Děti zpravidla nemohou samy soud požádat, aby nařídil předběžná opatření, a potřebují pomoc svých zákonných zástupců.

V případech, kdy jsou děti zapojeny do řízení v rodinných věcech, jsou před vynesením rozhodnutí obvykle přijata předběžná opatření v nejlepším zájmu dotčených dětí, jako je péče o dítě, výživa, styk s dítětem, opatření finanční podpory atd.

4. Zvláštní podpůrné mechanismy a postupy pro děti a nejlepší zájem dítěte

Španělské právní předpisy obsahují některá důležitá ustanovení, která posilují opatření k usnadnění výkonu práv nezletilých osob, a je stanoven vhodný právní rámec týkající se *zahraničních nezletilých osob*, který uznává, že nezletilí, kteří se nacházejí ve Španělsku, mají bez ohledu na své administrativní postavení právo na vzdělání, zdravotní péči a sociální služby za stejných podmínek jako španělští nezletilí. Pokud jde o *nezletilé osoby chráněné veřejnými subjekty*, jejich postavení pojištěné osoby ve vztahu ke zdravotní péči je uznáno z úřední pravomoci.

Orgány veřejné správy jsou povinny zajistit, aby zranitelné skupiny, jako jsou nezletilé osoby bez doprovodu, osoby, u nichž existuje potřeba mezinárodní ochrany, děti se zdravotním postižením a osoby, které se staly obětmi pohlavního zneužívání, pohlavního vykořisťování, dětské pornografie, obchodování s lidmi, byly chráněny a aby byla dodržena jejich zákonem stanovená práva.

Zákon o právní ochraně nezletilých stanoví jako hlavní zásadu pro správní řízení ochrany dětí před všemi formami násilí, mimo jiné včetně násilí v jejich rodinném prostředí, násilí na základě pohlaví, obchodování s lidmi a mrzačení ženských pohlavních orgánů. Ochrana dětských obětí domácího násilí je jedním z pilířů nového zákona o ochraně dětí a mladistvých, který byl vyhlášen dne 28. července 2015.

Pravomoci v této oblasti převzaly úřady pro pomoc obětem jako oddělení závislá na ministerstvu spravedlnosti nebo na autonomních společenstvích. Tyto úřady provádějí individuální posouzení obětí s cílem zjistit jejich zvláštní potřeby v oblasti ochrany a pomoci obětem v právní, psychologické a sociální oblasti, aby se co nejvíce omezila primární viktimizace a aby se zabránilo druhotné viktimizaci. Dětem jsou poskytovány zvláštní podpůrné služby.

Pokud jde o účast dětí v soudním řízení; španělské právní předpisy přiznávají nezletilým osobám právo být v každém případě vyslechnuty bez diskriminace na základě věku, zdravotního postižení nebo jakýchkoli jiných okolností, a to jak v rodině, tak v jakémkoli dotčeném správním, soudním nebo mediálním řízení, které vede k rozhodnutí, jež se dotýká jejich osobní, rodinné nebo sociální sféry, s řádným přihlédnutím k jejich názorům podle jejich věku a vyspělosti. Dítě proto musí obdržet informace, které umožní výkon tohoto práva, ve srozumitelném jazyce a v jednoduché formě přizpůsobené jejich situaci.

Jelikož zásada „nejlepšího zájmu dítěte“ je prioritou, s ohledem na: hmotné právo, obecnou zásadu výkladu a jako procesní pravidlo; španělské právní předpisy (zákon o právní ochraně nezletilých) vyžadují, aby v zájmu dítěte bylo přijato jakékoli opatření a ochranná opatření, zejména ochrana soukromí dítěte.

Obecná myšlenka spočívá v tom, že nejlepší zájem každého dítěte musí být posouzen a určen u každého dítěte individuálně, s přihlédnutím ke všem okolnostem, které se ho týkají.

Definice a kritéria určující nejlepší zájem dítěte jsou upraveny a popsány v § 2 zákona o právní ochraně nezletilých.

5. Sledování výkonu rozhodnutí v řízeních týkajících se dětí

Dítě jako pachatel: Hlavním cílem trestněprávních předpisů pro děti je jejich opětovné začlenění do společnosti. Toto opětovné začlenění musí být usnadněno vzdělávacími opatřeními a odborným personálem. Zajištění justice vstřícné k dětem po skončení soudního řízení spadá do značné míry do pravomoci autonomních společenství, jež nesou hlavní odpovědnost za nezbytná rehabilitační opatření, komunitní služby nebo vzdělávání.

Dítě jako oběť/poškozený: Dětem, které se staly obětí trestných činů, jsou poskytovány sociální služby, jež jsou přizpůsobeny jejich konkrétnímu případu.

Civilní soudnictví:

Děti mohou být účastníky občanskoprávního řízení, a proto jim je sděleno jakékoli soudní rozhodnutí a mohou se domáhat výkonu soudního rozhodnutí, a to vše prostřednictvím svých zákonných zástupců (jelikož nemají procesní způsobilost), ledaže byly zplnoletněny.

Jako žalovaný: Děti mohou být odpovědné za porušení smluv, které uzavřely, a za vlastní majetek.

6. Přístup k opravným prostředkům

Je důležité uvést, že podle španělského práva je režim přístupu ke zdrojům, jako jsou opatření na ochranu práv dítěte v případě střetu zájmů s jeho rodiči, ve všech jurisdikcích stejný.

Trestní soudnictví:

Odvolační v případech rozhodnutí o zastavení trestního stíhání: Ve Španělsku existuje podle zákona č. 4/15 velmi široký právní rámec pro ochranu nezletilých obětí.

Všechny děti mají nárok na obdržení informací, podání stížnosti, podání opravného prostředku nebo soudní přezkoumání a na požadování náhrady škody během trestního řízení, v němž je dítě obětí, nebo po něm. Každému dítěti, které nemá vlastní zdroje, bude přiznáno právo na bezplatnou právní pomoc.

Civilní soudnictví:

V zájmu ochrany svých práv a záruk může dítě:

požádat o ochranu a opatrovnictví příslušného veřejného subjektu

informovat státního zástupce o své situaci

podávat stížnosti veřejnému ochránci práv

požádat o dostupné sociální zdroje orgánů veřejné správy

požádat o právní pomoc a ustanovení obhájce

předkládat Výboru pro práva dítěte individuální stížnosti.

V případě střetu zájmů zákon stanoví jmenování soudního opatrovníka.

U občanskoprávních soudů lze vyslovit námitky proti správním rozhodnutím o ochraně nezletilých.

[Justice vstřícná k dětem ve Španělsku](#) (606 Kb)

Poslední aktualizace: 30/07/2020

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.